

Fan platformasi		
Fanning to‘liq nomi: POLIOLEFINLAR TEXNOLOGIYA		
Fan kodi: PT2506	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 6	davomiyligi: 1 semestr
Kafedra: T.R. Abdurashidov nomidagi “Yuqori molekulali birikmalar va plastmassalar”		
Fan qaysi yo‘nalish talabalari uchun: Kimyo muhandisligi (Yuqori molekulali birikmalar texnologiyasi)		
Fan ma’ruza o‘qituvchilari: Jurayev A.B.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 180	E-mail: asrordzuraev36@gmail.com axmadxudoyberdiyev@gmail.com	
Fan seminar mashg‘ulotlari o‘qituvchisi(lari): Xudoyberdiyev A.I.		
Prerekvizitlar: Ixtisoslikka kirish, organik kimyo, analitik kimyo, umumiy kimyoviy texnologiya		Tanlov turi : Tanlov
Fanning qisqacha bayoni: “Poliolefinlar texnologiya” fani mutaxassislik fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 3-kursda o‘qitilishi maqsadga muvofiq. Mazkur fan mutaxassislar fanlar turkumiga kiradi. Fanni puxta o‘zlashtirish nazariy materiallarni bilish bilan birga, talabalarning ishlab chiqarish amaliyoti davrida va institutni bitirgandan keying ishlarda ko‘nikma sifatida xizmat qiladi.		

Fanning maqsadi: talabalarga dunyoda va respublikamizda poliolefinlarni mavjud ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalarini solishtirish, xom-ashyo materiallarni farqi, texnologik jarayonga ta'sir qiluvchi omillarini poliolefinlarning zichligi, molekula massasi, molekula – massaviy taqsimlanishi, chiqishi kabi ko'rsatkichlarini ta'siri, texnologik va ekspluatatsion xossalarga qarab usul va texnologiyalarni to'g'ri tanlash va sanoatga tatbiq qilish usullarini, tadbiq qilinayotgan texnologik usulni iqtisodiy samaraliligini asoslash bo'yicha nazariy-amaliy bilimlarni uzviylik va uzluksizlikda o'rgatishdan iborat.

Fan yakunida talabalarquyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- polietilen, polipropilen va poliizobutelen olish usullari, qo'llaniladigan xom-ashyolari, ularning tuzilishi va xossalari, ishlab chiqarish texnologik jarayonlarini chuqur egallashi va ularni bir biri bilan solishtira olish **xaqida tasavvurga ega bo'lishi**;
- polietilen, polipropilen va poliizobutelen olinishi, tuzilishi va xossalari o'rtasidagi bog'liqlikni, ishlab chiqarish jarayonida polimerning chiqishi, molekula massasi, molekula-massaviy taqsimoti, poliolefinlarni texnologik va ekspluatatsion xossalarni **bilishi va ulardan foydalana olishi**;
- texnologik jarayonlarda ishlatiladigan asosiy jihozlarni ishlab chiqarish unumdorligi qarab tanlash, jarayonda bo'ladigan material sarflar hisobi, hom ashyo va ishlab chiqarilayotgan polimer yoki plastik massani sifatini nazorat qilib, berilgan xossalarga ega mahsulot ishlab chiqarish **ko'nikmalariga va malakalariga ega bo'lishi kerak**

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulot talabalarda polimerlarni ajratish, qo'llanish sohalarini aniqlash kabilarni o'rganadilar. Mashg'ulotlar faol va inter faol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi.

Laboratoriya mashg'ulotlar

Laboratoriya ishlari talabalarda turli xil poliolefinlarni texnologik xossalari, markalari, bir biridan farqi, ajrata olish amaliy ko'nikma va malaka hosil qiladi. Laboratoriya mashg'ulotlarini bajarish jarayonida kompyuterlarni qo'llash, xamda zamonaviy laboratoriya jixozlaridan foydalanish tavsiya etiladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

5 №	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mash- g'ulot	Labora- toriya mash- g'ulot	Musta- qil ta'lim soatlari
1.	Poliolefinlar texnologiyasi" faniga kirish	2			6
1.1	50 tonna polietilen ishlab ishlab chiqarish		4		4
1.2	Polietilenni zichligini aniqlash			6	4
2.	Yuqori bosim ostida etilenni polimerlanish texnologiyasi	2			6
2.1	50 tonna polipropilen ishlab ishlab chiqarish jarayonining material balansini hisoblash		4		4
2.2	Polietilenni oquvchanlik koeffitsientini aniqlash			6	4
3.	Past va o'rta bosim ostida etilenni polimerlash	2			6
3.1	Sklertek texnologiyasida bo'lib o'tayotgan jarayonlaridagi moddiy sarflarini xisoblash		4		4
3.2	Vika usuli bilan polipropilenni yuqori xaroratda suyuqlanmaga o'tishini aniqlash			6	4
4.	SCLAIRTECH texnologiyasi bo'yicha polietilen ishlab chiqarish	2			6
4.1	Mitsui texnologiyasi bo'yicha 80 tonna polietilen ishlab ishlab chiqarish jarayonining material		4		4
4.2	Molekulyar massa taqsimotini o'rganish			6	4
5.	Polimerlanishda ishlatiladigan katalizatorlar	2			6
5.1	"Lotto chemical" texnologiyasi bo'yicha 80 tonna		4		4
6.	Polietilenni eritmadan va boshqa komponentlardan ajratish	2			6
6.1.	Poliolefinlardan buyum olishdagi moddiy sarflarni xisoblash	2	4		4
7.	Polipropilen ishlab chiqarish texnologiyasi	2			6
8.	Poliiizobutilen ishlab chiqarish texnologiyasi	2			6
9.	Mitsui texnologiyasi bo'yicha polietilen va	2			6
10.	"Lotto chemical" texnologiyasi bo'yicha polipropilen ishlab chiqarish	2			6
11.	Polietilenning markalari va texnik shartlari	2			4
12.	Parafindan mahsulot olish texnologiyasi	2			4
	Jami	24	24	24	108

Adabiyotlar

1. Asqarov M.I., Ismoilov I.I. “Polimerlar kimyosi va fizikasi” Darslik. Toshkent 2004. – 461 bet.
2. Abdurashidov T.R., Magrupov F.A., Alimuxamedov M.G., Jurayev A.B. va boshqalar. Poliolefinlar texnologiyasi. O‘quv qo‘llanma. Taffakur nashriyoti. 2021 y., 254 bet.
3. Технология пластических масс. Под ред. В. В. Коршака. – М.: «Химия», 1991. – С. 560.

Qo‘shimcha adabiyotlar

4. Andrew J. Peacock Handbook of poletilene (Structures, Properties, and Applicetions) Exxon Chemical Company, New York-Basel, 2000 y.
5. Григорев А.П., Федотова О.Й. Лабораторный практикум по технологии пластических масс. – М.: Высшая школа. 1986 год.
6. Масудов Й.М. Полимер материалларни синашга оид практикум. Услубий қўлланма. Тошкент.: Ўқитувчи. 1984. – 196 bet.
7. Общее описание технологии полиэтиленового процесса “Склертек”. Учебник. 1998 год. Фонд управления по строительству Шуртанского ГХК.

Axborot manbalari

8. http://www.chemport.ru/chemical_encyclopedia_article_3259.html
9. <http://www.e-plastic.ru>
10. <http://www.latex.casarsusa.com>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma’lumotlar va turli materiallar bo‘yicha savollarga quyidagi grafik asosida o‘qituvchiga murojat qilishingiz mumkin:

№	Kun	Vaqt	Xona
1.	Sheshanba	15.00–16.00	221
2.	Shanba	10.00–12.00	221